

Ранньою весною відлетіли зраненими птахами у Вічний вирій

Поховали захисника у Нетішині

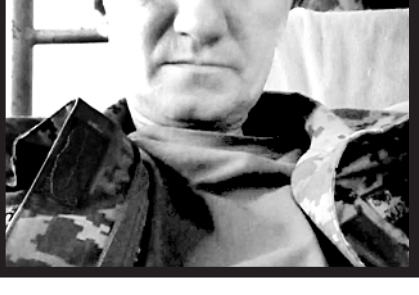

10 березня жителі Чортківського району та Нетішинської громади Хмельницької області віддали останню шану військовослужбовцю, солдату резерву запасної роти в/ч А****, уродженцю селища Заводське Чортківського району, мешканцю м. Нетішин **Анатолію ЗЕЛЕНЯКУ** (28. 12. 1985 р.н.), який загинув 26 лютого під час виконання бойового завдання від вибухового поранення поблизу населеного пункту Успенівка Покровського району Донецької області.

Світлої пам'яті Анатолій був працюючим, небагатослівним, сором'язливим, дружельним чоловіком, який після закінчення школи у родинному селищі здобув професію маляра-штукатур у Чортківському професійному училищі. Згодом переїхав разом з матір'ю у Білобожницю, що на Чортківщині. Після смерті матері єдиною рідною людиною стала для нього тітка Світлана, мамина сестра, яка проживає в Нетішині, і в грудні 2022 р. він переїхав до неї.

Поховали захисника у Нетішині. Широ співчуваємо тітці Світлані, яка у листопаді минулого року навіки попрощалася зі своїм сином - військовим захисником, а також сестрі Олені, брату Миколі та усім близьким... Вічна слава і пам'ять Герою!

Серце перестало битися внаслідок важкої хвороби

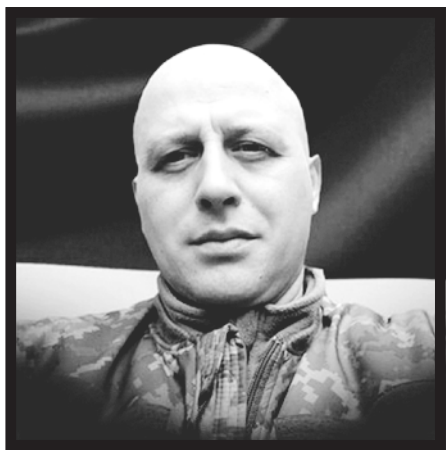
11 березня жителі Тернопільської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця **Сергія Володимировича САВУ** (21. 10. 1984 р.н.), серце якого перестало битися 7 березня у Тернополі внаслідок важкої хвороби, з якою він мусив борюватися до останнього подиху.

Світлої пам'яті Володимир захищав Україну від жовтня минулого року. Учасник боїв на Курському напрямку, де отримав поранення. Лікувався у Києві та Тернополі. Воїна згадують як життєрадісного та щирого чоловіка, який завжди був готовий прийти на допомогу.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища. Широ співчуваємо родині, близьким і побратимам...

Поховали у Кам'янці-Подільському

11 березня жителі Кам'янець-Подільської та Іване-Пустенської громад віддали останню шану військовослуж-

бовцю, уродженцю с. Залісся, що на Борщівщині, мешканцю м. Кам'янець-Подільський **Олегу Ярославовичу ДРОЗДОВСЬКОМУ** (10. 02. 1986 р.н.), який загинув 7 березня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Удачне Покровського району Донецької області.

Друзі та знайомі світлої пам'яті Олега згадують його як добру, щирю людину. Висловлюють співчуття його матері - вчительці Заліської ЗОШ І-ІІ ступенів Надії Василівні Дроздовській... "Сьогодні невимовний біль стискає груди. Загинув на війні найкращий син, брат, батько і друг Олег Дроздовський... Щирі співчуття родині", - написала Ольга Овчинникова.

Поховали захисника на Алеї Слави Кам'янець-Подільського міського кладовища. Широ співчуваємо рідним, близьким, друзям та побратимам ... Вічна та світла пам'ять Герою!

Ангелом повернувся до батьківського дому

12 березня жителі Борсуківської громади провели останню шану військовослужбовцю, стрільцю-помічника гранатометника десантно-штурмового відділення десантно-штурмового взводу, мешканця села Передмірка **Віктора Семеновича ГОРОШКА** (31. 03. 1977 р.н.), який загинув 24 лютого під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Махновка Суджанського району Курської області.

Світлої пам'яті Віктор вважався зниклим від 24 лютого, рідні сподівалися на чудо, але, на жаль, дива не сталося. Захисник був не лише воїном, а й доброзичливим чоловіком, справжнім патріотом, людиною честі та відваги. Воїн залишив у вічному смутку дружину, дітей. Поховали мужнього воїна у Передмірці. Широ співчуваємо родині, близьким... Вічна честь і пам'ять Герою!

Поховали у Раю

12 березня жителі Бережанської громади віддали останню шану військовослужбовцю **Сергію Олександровичу ЦИГАНКОВУ** (29. 06. 1988 - 8. 03.2025), який загинув під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Мала Люкня Суджанського району Курської області внаслідок артилерійського обстрілу.

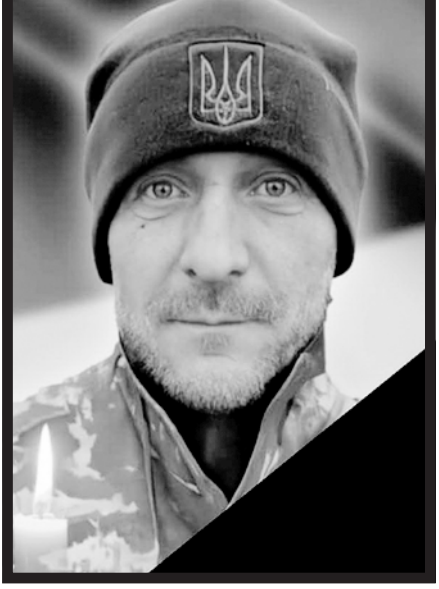
Світлої пам'яті Сергій закінчив Бережанську ЗОШ №2. Після школи навчався в Чортківському медичному фаховому коледжі. Після навчання служив у ЗСУ за контрактом, а також працював на підприємствах та в організації м. Бережани. З початком повномасштабного вторгнення призваний на військову службу 9 березня 2022 року.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв у с. Рай.

Щирі співчуття родині, друзям та близьким... Вічна слава і пам'ять Герою!

Загинув у Запорізькій області

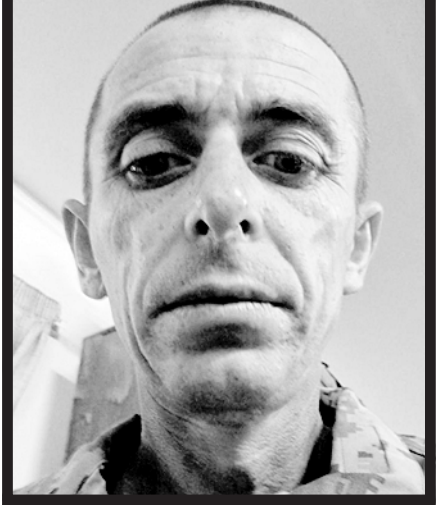
14 березня жителі Бережанської громади віддали останню шану військовослужбовцю, навідинку танкового взводу, уродженцю села Посухів **Миколі Ігоровичу ХАМАРУ** (18. 12. 1977 р. - 8. 03. 2025 р.), який загинув під час штурмових дій противника в районі населеного пункту Щербакі Пологівського району Запорізької області.

Світлої пам'яті Микола закінчив Бережанську ЗОШ №3. Згодом проходив строкову військову службу. Працював на підприємствах та в організації м. Бережани, таких як "Агропостач", "Агропромтехніка", та в лісовому господарстві. Призваний до лав ЗСУ 25 травня 2024 року.

Мужній воїн залишив у вічному смутку матір, сестер і бабусю.

Поховали захисника у родинному селі. Щирі співчуття родині, близьким... Вічна слава і пам'ять Герою!

Поховали захисника на Пантеоні Героїв

14 березня жителі Тернопільської громади провели останню шану життєвою дорогою військовослужбовця **Володимира Володимировича ГАЙДУКА** (8. 08. 1983 р.н.), який загинув 25 лютого під час виконання бойового завдання у Донецькій області.

Світлої пам'яті Володимир вважався зниклим безвісти з 25 лютого 2024 року.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища. Широ співчуваємо родині, близьким і побратимам...

І знову у жалобі Бережанщина

15 березня жителі Бережанської і Саранчуківської громад провели останню шану життєвою дорогою військовослужбовця, старшого стрільця кулеметного взводу, мешканця Бережан **Михайла Степановича ВАРХОЛЯКА** (2. 03. 1982 - 10. 03. 2025), який загинув під час штурмових дій противника в районі населеного пункту Щербакі Пологівського району Запорізької області.

Світлої пам'яті Михайло народився

в с. Прокурава на Івано-Франківщині, згодом переїхав до с. Літятин, нині Саранчуківської громади. Закінчив Бережанську школу-інтернат. Навчався в Зборівському училищі та Бережанському агротехнічному інституті. Останнім часом проживав у м. Бережани, працював у Бережанській вишівній колонії та на пекарні. Мужній воїн залишив у вічному смутку дружину, сина, матір, сестер і племінників.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв у с. Рай.

Щирі співчуття родині, близьким... Вічна слава, шана і пам'ять Герою!

«Прийшов солдатом, а став командиром...»

15 березня жителі Тернопільської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, командира батальйону 141-ї окремої механізованої бригади, майора ЗСУ **Юрія Петровича КОСТЮКЕВИЧА** (3. 03. 1977 р.н.), який загинув 11 березня під час виконання бойового завдання у Донецькій області.

Світлої пам'яті Юрія Костюкевича відзначали державними нагородами, зокрема орденом "За мужність" 3-го ступеня і орденом Богдана Хмельницького. За відвагу і відданість Батьківщині 13 березня захиснику посмертно присвоїли звання майора.

Олена Величанська у соцмережі написала: "Юра Костюкевич, воїн, офіцер, я не можу повірити... Він такий самовідданий, щирий і іронічний, а скромність, то його все... Він прийшов у військкомат одним із перших, через місяць вже написав рапорт на переведення в бойову бригаду. Він прийшов солдатом, а став командиром, він рубався з нечисло просто в окопі під Авдіївкою... Пам'ятаю, як він хвилювався перед похороном загиблого, йому, мабуть, було потім легше в бою, ніж на похованні... Юра, ти ще стільки усього мав зробити!..."

"Він був тим, хто особисто вів бійців у бій. Дев'ять поранень... Жодного разу не дочекавшись повного одужання, він щоразу повертався у стрій. Його відвага, рішучість і самопожертва стали прикладом справжнього українського офіцера, який до останнього подиху залишався вірним присязі та своїм побратимам", - йдеться в повідомленні 141-ї окремої механізованої бригади.

Мужній офіцер залишив у вічному смутку дружину, двох синів і доньку.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища.

Щиро співчуваємо родині, близьким і побратимам... Вічна пам'ять, честь і вдячність Герою!

Поховали у родинному селі

15 березня жителі Кременецької громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, стрільця-санітара відділення морської піхоти, мешканця с. Попівці **Олександра Анатолійовича ЛИСАКА** (24. 09. 1996 р.н.), який загинув 24 січня 2024 р. під час виконання бойового завдання в Херсонській області.

Понад рік світлої пам'яті Олександр вважався зниклим безвісти. Довгі дні та безсонні ночі очікування. На жаль, воїн повернувся додому навіки на щиті. У пам'яті знайомих Олександр завжди залишиться щирим, усміхненим, доброзичливим.

Поховали захисника у родинному селі. Щирі співчуття родині, близьким, друзям... Вічна шана і пам'ять Герою!

Понад два роки вважався зниклим безвісти

16 березня жителі Васильківської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, водія 2-го автомобільного відділення взводу забезпечення реактивного артилерійського дивізіону, мешканця села Крогулець, що на Густинщині, сержанта **Зіновія Богдановича БІЛАНА** (27. 02. 1966 р.н.), який загинув під час виконання бойового завдання 11 березня 2023 р. поблизу населеного пункту Водяне Покровського району Донецької області.

Світлої пам'яті Зіновій два роки вважався зниклим безвісти. У рідних до останнього жевріла надія. Проте сподівання не виправдалися...

Поховали захисника у родинному селі.

Щиро співчуваємо родині, близьким... Вічна шана і пам'ять Герою!

Був відважним і мужнім воїном

16 березня жителі Тернопільської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця 7-го прикордонного карпатського загону **Юрія Володимировича ЮРЕЧКА** (1. 11. 1979 р.н.), який загинув 18 грудня 2024 р. під час виконання бойового завдання на Луганщині.

Світлої пам'яті Юрій закінчив ЗОШ №11 Тернополя, навчався у Тернопільському технічному ліцеї, здобув фах автослосаря. З початком широкомасштабного вторгнення Юрій приєднався до 6-го прикордонного Волинського загону. Пізніше долучився до командатури швидкого реагування "Шквал" 7-го прикордонного карпатського загону. Захищав Україну на Житомирщині, Волині, Київщині, Харківщині та Луганщині. На Вовчанському напрямку у травні 2024 р. під час штурму ворожих сил він першим зустрів окупантів і завдав їм значних втрат, не дозволивши просунутися вперед. Воїн вважався зниклим безвісти від грудня минулого року. Юрій був відважним і мужнім воїном, водночас дуже добросердним, любив тварин, а особливо кішок.

Роман Зубик написав у соцмережі: "Мій добрий друг та однокласник! Смуно!.. Друже, ніколи тебе не забуду і про нашу мрію... Люблю тебе братику! І дякую за все, ти був і є класним та неповторним! На жаль, другого тебе не буде..."

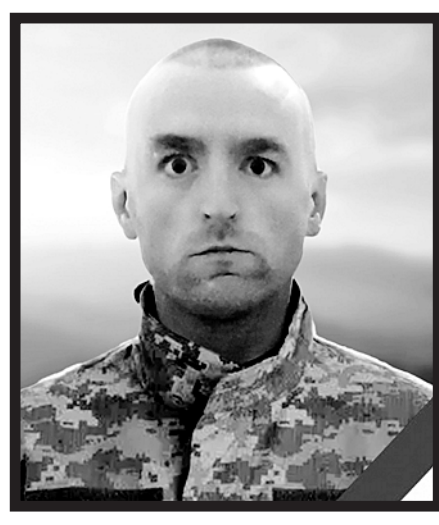
Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища. Широ співчуваємо родині, близьким і побратимам...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Був одним сином у батьків

17 березня жителі Копичинецької громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця м. Копичинці **Богдана Богдановича БЕДНАРСЬКОГО** (27. 11. 1992 р.н.), життя якого обірвалося 15 березня.

Світлої пам'яті Богдана призвали на військову службу 26 вересня минулого року. Знайомі згадують Богдана

як дуже доброго, щирого, доброзичливого чоловіка.

Зоряна Вербицька у соцмережі написала: "Боже, яка то добра дитина. Співчуття мамі й татові. Один син у батьків... Бодю, легких тобі хмаринок".

Світлана Яхницька присвятила захисникові такі рядки: "За тобою плаче небо, стогне Яблунівський ліс... Роботящий і старанний, шанувала вся рідня. Та прийшла біда незванна, усі знали, що війна... Всі молилися за сина і за наше ЗСУ, та війна навік забрала, не сказала лиш чому???"

Щиро співчуваємо рідним та близьким воїна...

Вічна і світла пам'ять Герою!

Загинув на Донеччині

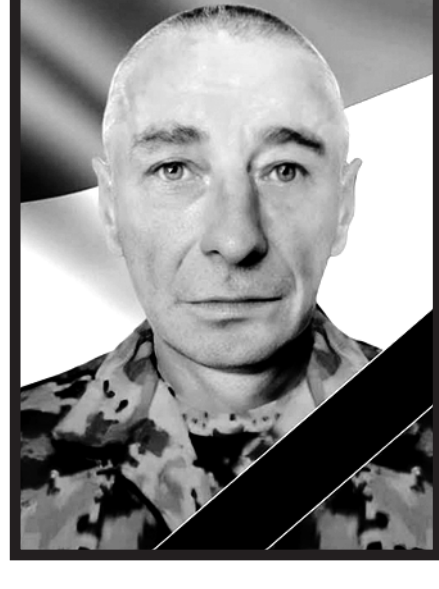
17 березня жителі Бучачької громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, стрільця-помічника гранатометника 3-го механізованого відділення, мешканця с. Звенигород **Ігоря В'ячеславовича ПРИБУЛУ** (25. 10. 1980 р.н.), який загинув 13 березня поблизу населеного пункту Надіївка Покровського району Донецької області.

Зеновій Пеньонжик у соцмережі написав: "Вічна пам'ять... Смертю Героя... Ігор... внук воєнка гренадерської дивізії "Галичина" Михайла Прибули, засудженого комуноساتаністами до каторжного табору гулаґ-ссср..."

Поховали воїна у рідному селі. Широ співчуваємо родині, близьким, друзям...

Вічна слава і пам'ять Герою!

Відійшов у засвіти під час лікування важкого поранення

17 березня жителі Збаразької громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, солдата, мешканця Збараж **Миколу Любомировича ПАСТУШЕНКА** (9.12. 1973 р.н.), який відійшов у засвіти 15 березня під час тривалого лікування.

Світлої пам'яті Микола народився у с. Нижчі Луб'янки, що на Збаражчині, він був висококваліфікованим електриком, майстром на всі руки. На війну був призваний у березні минулого року, а вже влітку, виконуючи бойове завдання поблизу Торецька, отримав важке поранення, яке вилікувати не вдалося... Родина, друзі, знайомі пам'ятають його як доброго батька, чоловіка, сина, товариша.

Мужній воїн залишив у вічному смутку дружину, доньку та сина...

Щиро співчуваємо рідним і близьким...

Вічна слава і пам'ять Герою!

Герої не вмирають!

Свобода

Головний редактор Тарас Савчук

Відповідальний секретар Віктор Уніят
Літературний редактор Наталія Гавришко
Редактор відділу Галина Вандзеляк
Бухгалтерія Галина П'ятківська
Рекламний відділ Оксана Волошина

Індекс видання: 40184.

Е-mail редакції: reklama-svoboda@ukr.net, svoboda-te@ukr.net. Сайт: svoboda.te.ua

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua. Заовлення № 356. Тижневий тираж 10120

Висловлювані авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються. Лістування з читачами - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Зустрілися, щоб згадати посестру

■ Нещодавно у Музеї національно-визвольної боротьби Тернопільщини відбувся захід "Посестри" про незламну українку, багатолітнього політ'язня СРСР, героїню світу, поетесу та вишивальницю Ірину Сенік. На цей захід мене запросила Ореслава Хомик, яка особисто знала і товаришувала з Іриною Сенік. Організатором дійства був Володимир Ханас.

Спогадами про Ірину Сенік поділилися побратими-політ'язні і товариші. За категоріями брєжнєвського часу її вважали "особливо небезпечною рецидивісткою", а у спогадах друзів вона поставала турботливою подругою і непокірною українкою. Про перше ув'язнення згадувала Ніна Вірченко - докторка фізико-математичних наук, яка відбувала свій 10-річний термін в Сибіру разом з Іриною Сенік. В спогадах посестри вона постає незламною, незва-

жаючи на тяжку роботу на шахтах з видобутку слюди. Непокорю і не-навість до радянської імперії в'язні виказували в пісні, незважаючи на жорстокі конвоїрів та залякування адміністрації. Пані Ніна лагідно називає її Ірцею.
"Розгортаю життя, як сувій полотна: ось мережка гріхів і низинка падінь, верховинка жадань, яворівка притасаних прагнень. Далі - хрестики чорні

страждань і терпінь та червона стебнівка палкого кохання. Ось гладинка жіночої ласки, перетиканка пестоців з ніжністю...
Ці нитки, ці голки, незаручені пальці в наперстках. Все життя у шитті і шиття, як життя. Необвінчане моє життя, мов сувій полотна", - писала Ірина Сенік. Ореслава Хомик, яка товаришувала

ла з дисиденткою, привезла подаровані їй вишивки, скопійовані з табірних. В таборі неможливо було роздобути кольорових ниток, тому на волі пані Ірина перешила їх в кольорі. Ореслава Хомик розповідала і про інших мужніх українко, які боролися за волю України. Одна з них - Ольга Басараб покляла своє життя на вітар свободи за ідею незалежності. Поділився спогадами та листуванням лідер Росохацької групи, політ'язень Володимир Мармус. Будучи на засланні, Ірина Сенік вишила йому та братові сорочки з косівським узором. Також до слова був запрошений ієромонах Севастьян Дмитрух, декілька пісень виконав хор "Заграва".
Вечір був дуже теплий і щирий, дякую організаторам за запрошення, а також найхоробрішим воїнам ЗСУ за захист. Слава Україні!
Микола КОРОЛЬ

Катастрофічно зменшується кількість питної води

■ Багаторічний очільник ГО "Екоальянс" Олександр Філь розповів про катастрофічно низький рівень води у річках Тернопільщини.

У Регіональному офісі водних ресурсів підтвердили інформацію Олександра Філя про дефіцит питної води та зменшення кількості водних запасів в екосистемах краю.
Олександр Філь констатує, що кількість опадів зменшилася, порівняно з попередніми роками, а річки та ставки поступово пересихають через замулення та відсутність належного догляду. Такі тенденції відображаються в офіційних даних щодо водних ресурсів області. Згідно з актуальними даними, на Тернопільщині налічується 1401 річка загальною довжиною 6066 км, 19 водосховищ площею 2922 га та 1272 ставки загальною площею 6356 га. Однак, не-

зважаючи на таку кількість водних об'єктів, через зміну клімату та зменшення опадів, регіон переживає ознаки маловоддя. В багатьох населених пунктах спостерігається зниження рівнів води в свердловинах і колодязях, а зношені водопровідні мережі призводять до значних втрат води.
Фахівці Регіонального офісу водних ресурсів у Тернопільській області вживають заходи для стабілізації ситуації. Але цього не достатньо.
Одним із важливих кроків є розробка оптимальних режимів роботи водосховищ та водогосподарських систем, що забезпечує збалансоване використання водних ресурсів з урахуванням екологічних вимог.
Також важливим є будівництво водозабірних.
Офіс рекомендує орендарям водних об'єктів дотримуватися режимів експлуатації, а органам місцевого самоврядування - забезпечити централізоване водопостачання в селах.

Хлопчик на камені

■ Хлопчик стояв на великому старому камені, що вкритий мохом і потріскав від вітру, морозу та дощу, які знущалися над ним.

Малий дивився вдалеч. Сірі клубки диму виднілися на горизонті. Вони наближалися до хлопчика, поглинаючи світло. Темніло. Але малий не боявся. Він твердо стояв на камені і був готовий втонутися у суцільний

імлі, та не зрушити з місця, бо вірив, що колись розвидниться.
Хлопчик виглядав тата, який повертався з війни. Коли вони прощалися біля цього каменя, тато обняв сина, міцно притиснув до грудей і сказав:
- Нічого не бійся. Будь, як цей камінь. Чекай, я повернусь.
Хлопчик сразу не зрозумів цих слів. А нині, коли холодний туман обгорнув його тіло, він заплющив очі і відчув тепло, яке йшло від каменя. Хлопчик тримався за нього ногами, наче за татові слова, і дивний спокій розливався тілом, не давав мороку торкнутися до нього.
За мить п'ятьма минула. Хлопчик залишився стояти на камені.
Він розплющив очі і вдалині, що світліла, побачив знайомий силует. Він наближався разом зі світлом. Малий так і залишився стояти на камені в неперушному спокої, осягаючи своїм маленьким серцем великі життєві істини...
РАЙСА ОБШАРСЬКА

ятні монети, випущені до Дня українського добровольця, медальйони, виготовлені з куль Першої світової війни бійцем "Правого сектору" під псевдо Марко, а також матеріали із нових надходжень: календар та прапор 13-ї бригади оперативного призначення НГУ "Хартія". Окреме місце в експозиції займає календар Добровольчого українського корпусу "Правий сектор".
Книга "Дівчата зрізають коси" зберігає спогади 25 жінок-військових, які стали до лав ЗСУ та добровольчих підрозділів. Їхні історії - це голоси відваги, що звучать крізь час, нагадуючи про внесок жінок у боротьбу за свободу.

Вшанували Героїв-добровольців

■ У Тернопільському обласному краєзнавчому музеї відкрили виставку, присвячену Дню українського добровольця, який відзначали 14 березня. Саме цього дня у 2014 році перші 500 бійців "Самооборони Майдану" вирушили на тренувальну базу, щоб сформувати перший добровольчий батальйон.

Як і сто років тому, українські добровольці сьогодні демонструють мужність та відданість своїй землі. Вони - спадкоємці героїв минулого, які продовжують їхню справу.
На виставці подано фотографії українських добровольців ХХ століття - легіону Українських січових стрільців та вояків Української повстанської армії, а також світлин загинув героїв російсько-української війни, що триває з 2014 року. Відвідувачі можуть побачити пам'

Студентство відкривало філософську велич генія

■ Днями актовий зал Західноукраїнського національного університету перетворився на справжній мистецький простір, де поєдналися українська класична поезія та світовий рок. Театралізоване шоу "Поезія Велико-го Кобзаря та музика легендарних Pink Floyd" зібрало повний зал шанувальників мистецтва.

Поєднання Шевченка і Pink Floyd - це не просто формальний експеримент, а глибоке осмислення актуальності класики сьогодні. Протягом тривалого часу найважливішими у творчості Шевченка вважалися патріотичні та викри-вальні мотиви. Але сучасний погляд дає змогу побачити, що у багатьох його творчості відбиваються думки про "святую волю" як потребу очищення й оновлення людини, звільнення людських душ від зла і наповнення їх добром і любов'ю. Філософська велич Шевченка в тому, що він намагався розгадати сокровенну таємницю людського буття. Це вічна тема, яка ніколи не втрапить своєї актуальності. Британський рок-гурт Pink Floyd - провідний

представник жанрів психоделічного та прогресивного року, один з найуспішніших світових гуртів, відомий філософськими текстами, експериментами зі звуком, цікавими обкладинками альбомів і оригінальними концертами. Для нас особливо важливо, що минулоріч легендарний гурт знову зібрався разом, щоб підтримати Україну у боротьбі з російською навалю. Ефір побачила пісня "Червона калина" у виконанні Pink Floyd та Андрія Хливиюка з гурту "Бумбокс". Потужно і зворушливо.
Мультимедійне поєднання віршів Т.Шевченка з аранжуваннями легендарного британського гурту створює нове модерне бачення творів поета, відкриває нові можливості для сприйняття його творчої спадщини сьогодні. Музична і звукова психоделіка гурту співзвучна віршотворенню українського поета, яке для свого часу було так само революційне, як і музика прогресивного року сьогодні.
Авторський проєкт поєднання віршів Тараса Шевченка з музикою Pink Floyd - цікава творча знахідка провідного соліста Хмельницької філармонії, нашого земляка, заслуженого артиста України Миколи Довгалюва. Особливої атмосфери вечору додали виступи хореографічної студії TNG DC ЗУНУ (керівник Любов Борисяк) та студентів соціально-гуманітарного факультету, які своїми постановками підкреслили глибину поетичного слова Кобзаря.
Режисер-постановник, викладач університету, заслужений діяч мистецтв України Сергій Лазо створив унікальне дійство, що занурило глядачів у світ високого мистецтва, де національна поезія та світова музика утворили гармонійний синтез.
Важливою частиною заходу став благодійний аукціон.

Добра справа
Ще один дрон для бійців
■ Зразковий аматорський художній фольклорно-обрядовий гурт "Ходаки" під керівництвом Михайла Полюги передав дрон "Mavik" нашим захисникам у Тернопільську 44-ту окрему артилерійську бригаду імені Гетьмана Данила Апостола.

Коллектив висловлює щире подяку тернопільському волонтеру Ігореві Хомі. А також країнам, які долучилися до збору коштів на благодійних концертах.
"Ходаки" вдячні захисникам, що мужньо стоять на передовій, захищаючи незалежність України. Бажають сили, стійкості та терпіння, щоб їхні серця були наповнені впевненістю у перемозі, а душі - відчуттям гордості за сміливість та мужність. Нехай мир і щастя повернуться до кожного дому нашої країни.

«Моя робота - це динаміка!»

■ Боець із позивним "Херсон" захищає Україну в лавах тернопільської бригади.

Молодий чоловік у перші дні повномасштабного вторгнення окупантів виїхав із родиною з тимчасово окупованої частини Херсонщини на Тернопільщину. Тому й позивний у воїна відповідний - "Херсон".
29-річний боець після виїзду з тимчасово окупованої частини Херсонщини в квітні 2022 року прибув в один із ТЦК та СП на Тернопільщині. Військові дали тиждень на те, щоб владнати домашні справи, і - у стрій до лав 44-ї Окремої артилерійської бригади імені Гетьмана Данила Апостола Оперативного командування "Захід" Сухопутних військ Збройних сил України.
Для "Херсона" ця війна - особиста межа між звичним мирним життям і жахом, який принесли на своїх багнетах рашисти. Упродовж війни підрозділи у "Херсона" не раз змінювалися. Але завжди поряд були друзі і щирі люди. З багатьма досі підтримує зв'язок. Польоти наших дронів над лінією фронту, охорона позицій, контроль за ворогом із висоти - це все напрямки, які він забезпечує, як і комунікацію між підрозділами.
"Моя робота - це динаміка! Особливо цікаво на вогневих позиціях.

Вдова загиблого Героя отримала в подарунок ... сина

■ 8 березня дружина полеглого захисника Олександра Катинського Поліна стала мамою. Малюк народився вагою 4,5 кг та зростом 54 см.

Дитина з'явилася на світ у Тернополі в перинатальному центрі "Мати і дитина".
Радісну новину повідомили у Заводській об'єднаній територіальній громаді: "Від імені всієї громади щиро вітаємо Поліну з народженням сина та висловлюємо нашу підтримку й захоплення її мужністю.
Олександр Катинський, молодший сержант Збройних сил України, віддав життя за Батьківщину. Він загинув напередодні свого 30-річчя, так і не встигнув обійняти первістка. Його подвиг і самовідданість

назавжди залишаться в нашій пам'яті, а народження сина - це продовження його життя. Ми віримо, що він виросте гідною людиною, пишатиметься своїм батьком та його внеском у незалежність України. Нехай пам'ять про мужність і відданість Олександром стане для нього прикладом і натхненням на життєвому шляху".

Меморіальні дошки пластунам

■ На фасаді дівочий Тернопільський пластунок відкрили меморіальні дошки п'ятьом пластунам, які віддали життя у боротьбі за Україну. Пам'ятні таблиці встановили Віктору Гурняку, Віталію Дереху, Богдану Сенику, Сергію Коновалу та Миколі Погорілому.

На знак пошани пластуни опустили прапори та вшанували загиблих хвилююмо мовчанням.
"Пам'ять про героїв - це не лише про пам'ятні дошки. Це про ті справи, які живуть у нових поколіннях", - зазначила дружина Сергія Коновала Ольга.
"Всі ці хлопці є вихованцями нашої організації. Вони зрости на

національних ідеалах. Кожен з них дав пластову присягу, яка починається зі слів: "Бути вірним Богові і Україні". І жоден з них не зрадив цієї присяги, - розповіла сестра Миколи Погорілого Зоряна Удич. - Брат служив у 44-й бригаді, був артилеристом, як і його батько. Коли його контракт закінчувався, а це був січень 2022 року, він сказав: "Мамо, я продовжив контракт, бо не можу залишити своїх хлопців".
"Якби Віталій Дерех змалечку не вчився тактиці бою, не їздив на вишколи, не проводив їх потім сам, то був би не готовий взяти до рук зброю. У 2014 році на весь перший добровольчий батальйон "Айдар" було чотири автомати і який гранат, а все решта було трофейне", - розповіла подруга Віталія Дереха Дарія Вереток.

Справи аграрні

Як там озими́на, скільки займе ярина?

Посівна площа у всіх категоріях господарств під урожай 2025 року становитиме 856,1 тис. га, що більше ніж торік.

Озимі зернові посіяно на площі 196 тис. га, зокрема озимої пшениці - на 178,8 тис. га, озимого жита - на 1,6 тис. га, озимого ячменю - на 15,6 тис. га, озимого ріпаку - на 75,9 тис. га.

У доброму стані посіви озимих зернових культур на площі 116,1 тис. га (59,3% до посіяної площі), 63,9 тис. га (32,6%) - у задовільному стані та слабкі і зріджені 15,9 тис. га (8,1%).

Посіви озимого ріпаку у доброму стані на площі 56,6 тис. га (75%), у задовільному стані - на 14,9 тис. га (19,6%), слабкі та зріджені - на 4,4 тис. га (5,8%).

Піджили озимі зернові культури та озимий ріпак стовідсотково.

Щодо проведення комплексу весняно-польових робіт сільськогосподарськими товаровиробниками усіх форм власності, то заплановано посіяти ярі культури на площі 584,3 тис.

га. Зокрема, зернові та зернобобові - 234,9 тис. га, цукрові буряки - 23,1 тис. га, картоплю - 54,7 тис. га, овочі - 11,8 тис. га, сою - 139,2 тис. га, соняшник - 76,4 тис. га, кормові та інші культури - 44,2 тис. гектари.

За оперативною інформацією департаменту агропромислового комплексу Тернопільської обласної військової адміністрації, цьогоріч уже посіяно ярі культури у всіх категоріях господарств на площі - 18,6 тис. га (3%), з них ранні зернові та зернобобові - на 18,4 тис. га (21%). Яру пшеницю посіяно на площі 3,5 тис. га (25%). Ярий ячмінь - на 14,3 тис. га (22%). Горох - на 0,6 тис. га (15%).

Засобів захисту рослин уже придбано 634 тонни або 43 відсотки до потреби. Потреба сільгосптоваровиробників області у нафтопродуктах для проведення комплексу весняно-літніх польових робіт становить 24,8 тис. тонн дизельного палива та 2,2 тис. тонн бензину.

Галина ВАНДЗЕЛЯК

Захист бджіл від отруєння

Отруєння бджіл під час застосування засобів захисту рослин найчастіше спричинене недотриманням регламентів, несвоєчасним або неповним інформуванням пасічників про майбутню обробку полів, відсутністю ізоляції бджіл у небезпечний період, а також тим, що власники пасік не повідомляють місцеві органи про їх розташування під час кочівлі.

Про це під час брифінгу розповіли начальники відділу організації протиепізотичної роботи Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспожислужби в Тернопільській області Василь Яциник та начальники відділу захисту рослин, фітосанітарної діагностики та прогнозування Управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспожислужби Олесь Саган.

Аграрії зобов'язані завчасно повідомляти органи місцевого самоврядування про плановану обробку полів - не пізніше ніж за три доби. У повідомленні має бути зазначено дату, місце, препарат, спосіб обробки та терміни ізоляції бджіл. Роботи необхідно проводити у вечірні або ранкові години, коли бджоли не літають.

Дія зменшення ризиків важливо налагодити співпрацю між фермерами та пасічниками. Офіційні повідомлення через місцеві органи влади, медіа чи особисті повідомлення власникам пасік дають змогу пасічникам вжити заходів для захисту своїх бджіл.

Контроль за ситуацією здійснює Держпродспожислужба, яка перевіряє дотримання норм. У разі підозри на масове отруєння створюють комісію з представників місцевої влади, поліції та фахівців, яка обстежує пасіку, бере зразки і фіксує висновки в офіційному акті. Якщо буде встановлено порушення, винні особи можуть бути притягнуті до відповідальності. Дотримання цих правил сприяє збереженню популяції бджіл та екологічному балансу, а також запобігає конфліктам між аграріями та пасічниками.

Орендувати чи купувати?

Ціни на нерухомість у Тернополі постійно зростають від початку війни. На скільки зросла вартість оренди? Купувати житло на первинному чи вторинному ринку?

Оренда дорого обійдеться

Вартість нерухомості в Україні продовжує зростати. І у 2025 році українцям не варто розраховувати на зниження вартості орендного житла. Це стосується і Тернопільської області.

За даними Державної служби статистики, середня вартість оренди однокімнатної квартири у грудні 2024 року становила 7220 гривень на місяць, що на 9,3% вище, ніж роком раніше.

Найбільший приріст цін зафіксовано у західних регіонах країни. Так, в Івано-Франківській області вартість оренди збільшилася на 32,4% (до 8 105 гривень), у Тернопільській - на 31,8% (до 7 385 гривень), а у Волинській - на 34,6% (до 8 069 гривень).

Найдорожчі однокімнатні квартири - в Ужгороді, Львові та Києві. Найбільш доступне орендне житло можна знайти у Миколаєві, Запоріжжі та Харкові - 5 000 грн.

Оренда двокімнатних квартир також найдорожча в Ужгороді, Львові та Києві. Найдешевші двокімнатні квартири - у Чернігові, Миколаєві, Запоріжжі та Харкові. У Тернополі - 11 800 грн.

Росте вартість гектару землі

У лютому 2025 року середня ціна гектару орної землі в Україні становила 57 659 грн, що на майже 3 000 грн більше, ніж у січні.

Згідно з даними Опендатеб, ціни на гектар землі в різних областях різняться від 16 428 до 133 578 грн. Найдорожча земля - у Львівській області, де середня вартість гектару сягає 133 578 грн. Також дорога земля у Київській області - 110 094 грн; Івано-

Франківській - 105 491 грн. Найнижчі ціни зафіксовані в Донецькій області, де гектар коштує лише 16 428 грн.

Разом із цим спостерігається значне збільшення обсягу продажу землі. У лютому 2025 року було реалізовано 27 018 гектарів, що на 16 860 гектарів більше, ніж попереднього місяця.

За даними платформи Опендатеб, на Тернопільщині середня вартість гектара землі за станом на лютий 2025 року сягнула 60 тисячу 930 гривні за гектар.

Син зламав матері руку

Тернопільський апеляційний суд відхилив апеляційні скарги на два судові рішення стосовно 38-річного жителя смт Скала-Подільська Чортківського району Андрія Т., якого звинуватили у спричиненні тілесних ушкоджень матері.

Відповідно до вироку Борщівського районного суду від 5 грудня 2024 року, Андрія Т. визнано винним у необережному спричиненні тілесних ушкоджень середньої тяжкості (ст. 128 КК України). Покарання - 2 роки обмеження волі. Інцидент стався 8 травня 2024 року, коли під час побутової сварки в квартирі матері він намагався вдарити її табуретом. Жінка схопила табурет за ніжку, проте Андрій Т. потягнув меблі, внаслідок чого пенсіонерка отримала перелом руки.

Під час апеляційного розгляду обвинувачений заперечував свою провину, стверджуючи, що травма була спричинена випадково. Проте свідчення потерпілої, сусідки та фельдшера "швидкої допомоги", а також результати судово-медичної експертизи підтвердили причетність обвинуваченого. Суд також не визнав обгрунтованими зауваження захисника щодо процесу проведення слідчого експерименту.

Апеляційний суд залишив вирок Борщівського районного суду без змін, враховуючи попередні судимості Андрія Т. та повторне вчинення ним нетяжкого злочину.

Також відомо, що Андрій Т. неодноразово вчиняв домашнє насильство щодо матері. Зокрема, 30 листопада 2024 року він ображав її нецензурними словами, а 5 грудня 2024 року, перебуваючи в Борщівському районному суді, знову принизливо висловлювався на її адресу. За це його було притягнуто до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 173-2 КУпАП, покарання - 40 годин громадських робіт.

Андрій Т. оскаржував це рішення, стверджуючи, що конфлікти з матір'ю не є домашнім насильством, проте апеляційний суд залишив постанову місцевого суду без змін.

За матеріалами пресслужби Тернопільського апеляційного суду.

Протерміновані штрафи ТЦК

Кількість протермінованих та неспланих штрафів через порушення правил військового обліку від Територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки (ТЦК) в Україні стрімко зростає.

Від початку року було відкрито близько 10 тисяч проваджень за несплачені штрафи - майже стільки ж, як за весь 2023 рік. Українці не поспішають сплачувати штрафи. З проваджень, відкритих у 2023 році, закрито лише половину.

Від початку 2025 року відкрито 9 658 виконавчих проваджень через порушення правил військового обліку. Це майже дорівнює кількості проваджень за весь 2023 рік, яка становила 10 541.

Незважаючи на збільшення кількості боргів за штрафи, українці не поспішають їх сплачувати. На сьогодні 23% проваджень, відкритих у 2023 році, досі не сплачені. Серед усіх торішніх штрафів від ТЦК несплачено 52%.

Найбільше штрафів цьогоріч виписують на Дніпропетровщині (1 053 провадження), у Києві (1 003) та на Полтавщині (916). На Тернопільщині зафіксовано 139 протермінованих штрафів.

У Фінляндії до довічного ув'язнення вперше засуджено рашиста, який убивав українців

Окружний суд Гельсінкі визнав одного з командирів російського угруповання "Русич" Воїслава Тордена винним у воєнних злочинах, скоєних в Україні. Головуючий суддя оголосив вирок 38-річному росіянину у вигляді довічного позбавлення волі.

Прокурорка Лілія Лімінґа стверджує, що у вересні 2014 року бойовики Тордена влаштували засідку на українську колону на сході України. Лімінґа каже, що російські бойовики підняли український прапор, обманом змусивши колону зупинитися на блокпості. Після цього вони відкрили вогонь по українських військових і випустили термобаричну ракету неподалік селища Щастя.

З 26 солдатів у колоні загинули 22. За даними слідства, Торден дозволив своїм бійцям вирізати символ угруповання на щоді пораненого українського військового та фотографувався з тілом убитого українського бійця, публікуючи фото в мережі.

Є інформація, що у тому бою загинув тернополянин, майданівець Андрій Юркевич, який навчався у Тернопільській школі №13. Після початку війни вступив до батальйону "Айдар" і у його складі брав участь у звільненні Луганщини, вів щоденник учасника війни у соціальній мережі.

5 вересня дві групи батальйону висулилися на блокпост на ділянці Металіст-Щастя в Луганській області. Через артобстріл території загону довелося відступити в лісосуругу, а потім машина з бійцями виїхала в бік Щастя. Проїхавши поворот на Піски, через 1-1,5 км вони під'їхали до блокпоста, на якому майорів український прапор. Командир групи вийшов з машини і підійшов до постового. На

питання: "Хто такі?" відповів "Ми - "Айдар". "Айдар!" - крикнув постовий і одночасно весь блокпост відкрив вогонь по машині бійців. Один із поранених дістався до воєнків 80-ї бригади і добровольців. Десантники кинулися на допомогу айдарівцям, вступили в бій. Підбили танк і БТР противника, зруйнували споруди блокпоста, проїхавши по ньому, і пішли далі в напрямку Щастя.

У суді через відеозв'язок виступали четверо українських військових, які вижили під час засідки, а також один свідок. Вони розповіли про вбивство поранених і вказали на Тордена як одного з причетних. Звинувачення пов'язані з діяльністю бійців диверсійно-розвідувальної штурмової групи "Русич" 2-го армійського корпусу Південного військового округу РФ, що воювали на боці сепаратистів на Луганщині та Донеччині.

Воїслав Торден, відомий раніше як Ян Петровський, із 2004 року проживав у Норвегії, де брав активну участь у діяльності ультраправих організацій у Норвегії та Швеції. У період із 2014 до 2015 рр. він, за даними українських слідчих, во-

ював на території України.

Чоловіка затримали у Фінляндії 20 липня 2023 року в аеропорту Гельсінкі-Вантаа, коли він збирався летіти до Ніцци, що у Франції. Він пред'явив фінським прикордонникам російський паспорт і посвідку на проживання, видану Фінляндією, на ім'я Воїслав Торден. Проте прикордонники запідозрили, що це Петровський, якому заборонений в'їзд до всієї Шенгенської зони.

Україна звернулася тоді до Фінляндії з проханням екстрадувати Петровського. Однак Верховний суд Фінляндії відмовив, обгрунтувавши це "неналежними умовами" в українських в'язницях.

Після цього Національне бюро розслідувань Фінляндії разом зі СБУ та Офісом Генпрокурора розпочали спільне розслідування щодо воєнних злочинів Петровського та згодом довели його винуватість. Це перший випадок в історії Фінляндії, коли громадянина Росії засуджено за вчинення воєнних злочинів проти України.

Адвокат Воїслава Тордена повідомив, що його підзахисний подасть апеляцію на вирок суду.

Володимир АНДРІШИН

Мешканець Тернопільщини задекларував понад 1 млн грн

Загалом більше 3 тисяч українців - офіційні мільйонери

Протягом січня - лютого 3186 громадян подали декларації про доходи за 2024 рік. Загальна сума задекларованих ними доходів становить 21,8 млрд грн.

Наймолодший мільйонер має лише 3,5 роки. Його уповноважена особа задекларувала доходи, отримані у вигляді спадщини або дарування майна від осіб, які не є членами сім'ї першого чи другого ступеня споріднення.

Найстарша мільйонерка - 96-річна мешканка Києва, яка задекларувала доходи від продажу цінних паперів. 25 фізичних осіб самостійно за-

декларували до сплати податкові зобов'язання у сумі понад 1 млн грн:

- 6 осіб - мешканці м. Києва;
- 4 - Київської;
- 3 - Закарпатської;
- по 2 - мешканці Сумської та Львівської;
- по 1 - мешканці Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької, Івано-Франківської, Тернопільської, Одеської та Херсонської областей.

Загалом за два місяці поточного року громадяни подали більше ніж 44 тис. декларацій, за результатами яких задекларовано доходи у сумі 36,2 млрд грн. Це на 62% або на 13,9 млрд грн більше, ніж в ана-

логічному періоді минулого року.

До сплати в бюджет задекларовано: - податку на доходи фізичних осіб - 436,9 млн грн, що на 15% або на 54,5 млн грн більше, ніж за аналогічний період минулого року; - військового збору - 80,3 млн грн, що на 15% або на 10,4 млн грн більше.

Крім того, задекларували право на податкову знижку понад 16 тис. осіб, яким буде повернуто з бюджету 105,7 млн гривень.

Понад 16 тисяч осіб також задекларували право на податкову знижку, за що їм буде повернуто з бюджету 105,7 млн грн.

Деклараційна кампанія триває.

Покарали за розсилку порнографії

Тернопільський міськрайонний суд визнав винним жителя Тернопільщини у розсилці порнографічних матеріалів та признав йому умовний термін та штраф у розмірі 34 тисячі гривень. Про це стало відомо з матеріалів судового розгляду.

Житель Хоросткова Чортківського району працював черговим по сортувальній лінії станції "Тернопіль" виробничого підрозділу "Служба роботи станцій" регіональ-

ної філії "Львівська залізниця". Інцидент стався у період з липня по листопад 2024 року, коли чоловік зробив на мобільний телефон три фото свого ерегovanого члена та розіслав їх через Viber 46 незнайомим жінкам.

Під час судового розгляду екс-

Подружжя втратило гроші, очікуючи на допомогу від держави

Понад 40 тисяч гривень втратило подружжя з Заліщицької міської громади. За даним фантом слідчі поліції відкрили провадження відповідно до ч. 4 статті 190 Кримінального кодексу України.

У ході перевірки стало відомо, що, перш ніж месенджері "Viber", а саме в групу громади, невідомий скинув повідомлення про можливість отримати соціальну допомогу від держави, а саме - 5600 гривень. Для цього потрібно було перейти за посиланням та залишити заявку.

Цією послугою скористався один із жителів громади. Він перейшов

за вказаною адресою та ввів усі особисті дані. Окрім цього, чоловік переслав це повідомлення й дружині, аби вона також подала інформацію для отримання коштів.

Як наслідок - з банківських рахунків подружжя невідомі зняли понад 40 тисяч гривень. Потерпілі звернулися за допомогою до поліції.

Правоохоронці нагадують, що зловмисники розсилають повідомлення із

підступними посиланнями, які ведуть на підроблені сайти, замасковані під офіційні портали держустанов, міжнародних організацій чи благодійних фондів. Тут довірливий громадянин просить увійти до "особистого кабінету" та ввести конфіденційні дані: номер мобільного телефону, ПІН-код, пароль від онлайн-банкінгу та SMS-код підтвердження.

Однак, як тільки людина вводить цю інформацію, вона миттєво опиняється в руках шахраїв. Таким чином, злочинці отримують повний доступ до банківських рахунків своїх жертв.

Написано серцем

Люблю тебе

Ти заплепа барвінком мої дні
І напоїла серце диво-зіллям.
Люблю тебе, як небо, у Десні,
Розгойдане на березневих хвилях.
Весна брунькує молоді сади,
І місяць стежку протоптав на стрічу.
Я так чекаю, ти лише прийди
Через розлуку і печаль, і вічність.
Твоїм ім'ям горітимуть зірки

І сто надій, як проліски,
розквітнуть.
І я у храмі ніжної руки
Себе відчую молоденьким квітком.
І заплітай барвінком мої дні,
Пої вином із келихів тюльпанів.
Люблю тебе, як небо, у Десні,
Як любить сонце березневий ранок.

Микола БУДЛЯНСЬКИЙ

Над вітром...

Вже вкотре маюлю словами
Твій погляд розбірко-строгий,
У ньому не раз журавлями
Летіли й вертались дороги.

Пригорнуть нас весни з тобою,
На губи впадуть першоцвіти -
Підіймемось ми над травою,
Над небом, над часом,
над вітром ...

Володимир КРАВЧУК

Частинки наших сердець

Ми залишаємо частинку себе там, де нам було добре. Назавжди. І ми не стаємо від того біднішими, убогішими, ні. Навпаки, ми збагачуємося, наче серце стає більшим, хоч і залишає свою часточку там, де йому було добре. Мені подобається бути в тиші, я люблю затишні кафе, люблю сидіти, читати, пити каву, їсти тістечко і сидіти, просто сидіти... Я люблю цікаві розмови, я смакую ними, люди теж залишають післямак. Люди, наче музика. Люди, наче вино. Ми шукаємо одні одних, ми потребуємо одні одних, ми відчуваємо одні одних... Люди, наче книги. Деякі хочеться перечитувати знов і знов... Люди, які є, які були, які пішли...

Люди, які прийдуть... Люди ... з деякими хотілось би їти цей шлях до кінця... А час, наче море, чи вітер, чи хвиля... ...І багато-багато частинок наших сердець залишено в багатьох-багатьох місцях, де нам було добре... і тим, з ким нам було добре, і кому було добре з нами...
Неля ДРИБОТІЙ

Миколові бузьки

- Що, Микольцю, мо вмирати будеш? - примружила ліве око тітка Зоя.
- А не діждете! - закашлявся Микола, прикриваючись ліктем. В грудях йому аж клекотіло від крові та мокротиння, а він жартував:
- Ото ще відсвяткуємо нашу перемогу, тоді буде видно, - присів на стару дерев'яну лаву під хатою дев'яностолітньої баби.
- А твоя мама також на сухоти померла, - почала згадувати та, а Микола злився:
- До чого тут мої мама? Вони голод пережили, бідували, а я що їм рівня? Молодий ще, сімдесятка лише минула, - втупив очі у стежку, що змійкою бігла до криниці.
- Та ти не ображайся, я так сказала, - зм'якла баба.
- То нема чого про ту, з косяю, говорити, он, гляньте, як розвеснілося.
І справді, сонечко пригрівало тепло та ласкаво, не було на небі ні хмариночки. Березень освіжив землю зеленою травицею, звеселив співом пташок, обгорнув догожданим промінням. Дочекали, пережили довгу зиму, а там, як Бог дасть...
- Я, ото, знаєте, "брехунця" зранку слухав, розказували про ту "корону", що людей морить. Кажуть, до нас дійде, - зітхнув Микола і знову став довго кашлати.
- Не дійде, - жваво і впевнено сказала баба Зоя. - То в містах він бушує, а до нас йому далеко, не добереться. Та аби тільки того ворога було...
- Та я не про себе, дітей шкода, - наче виправдовувався чоловік.
- А ти знаєш, де твої діти, що гризешся? Не знаєш, то сиди й мовчи, грійся на сонці, - розсердилася баба і замовкла. Стих і Микола, згадуючи своє невеселе життя.
Іх в сім'ї було дванадцятьеро. Всі десь по світі тепер розкидани. Може, й не всі живі. Рідко сестра телефонує наймолодша. Нелегка в неї доля. Чоловік пияк, діти хворіють. А він чим pomoже? Сам, як билина на семи вітрах.
Після армії залишався на Дніпропетровщині. Одружився там з місцевою дівчиною. Розписалися, а весілля не робили. Стали жити в приміському будинку, що залишився дружині від бабусі.

Райса ОБШАРСЬКА

Микола на будові працював, Олена вчителювала. Двох синів народила йому. Все було добре, якби не "дружбани". З ними чоловік пристрастився до алкоголю, через який в сім'ї почалося пекло. Сварки та бійки зруйнували щент відносини. Миколу вигнали з бригади, навіть рік в тюрмі відсидів за хуліганство. Все пішло шкереберть.
Якось, після чергової бійки, дружина потрапила до лікарні. Сини-старшокласники, що теж не мали спокою від такого батька, зібрали його речі і виставили за двері. Коли Микола проспався, викликали таксі.
- Куди везти? - запитав водій.
- Він каже, - показали на Миколу, яким трясло після перепое. Дали грошей на дорогу і сказали, щоб забув до них дорогу.
Ось так Микола назавжди втратив сім'ю. Він приїхав до старої батьківської хати-розвалюхи, що примостилася, наче гриб, на краю левади, і став жити бідно та самотньо. Пити перестав. Захворів, та не зважав на хворобу. Баба Зоя була Миколі хресною, тому він часто ходив до неї. Бувало, що й зимували разом в бабиній хаті, яка була добротною, з дубовими вікнами та дверима. Стояла, як писанка, на горбочку. Всю околицю було видно з подвір'я. Баба винесла з хати гарбузового насіння та стала пригощати Миколу.
- А може, рідкого хочеш, я капуста варила? - запитала стиха.
- Нічого не хочу, - відповів Микола, пробудившись з туманного сну своїх гірких спогадів. Він глянув на широкий біліх, перерізаний стрічкою вузької річки і сказав:
- Я бузьків чекаю.
- А для чого тобі вони? - здивувалася баба. - Будуть чапapati по болоті та жаб ловити, а ті голоситимуть, мов навіжені, спати не даватимуть, - зовсім не зі злістю сказала і сіла на поріг.
- З ними веселіше, - мовив Микола і пішов стежкою вниз, навіть не попрощавшись.
Баба дивилася йому вслід і мовчала, думаючи про щось своє... Миколу ховали в неділю. Сонячно було і тепло, наче влітку.
В синьому небі кружляли бузьки, що якраз повернулися до села. Вони радісно курликали, бо на решті здолали довгий шлях до рідного гнізда...
Райса ОБШАРСЬКА

Сімейна сторінка

До Дори вкотре з сусідньої кімнати долинала сварка невістки й сина, і її накривав невимовний біль. Вона почала жалітися чоловіку:
- Чому, скажи, Мироне, чому Василь зійшовся з цією селючкою Іванною? Була ж така прекрасна Софія. Приходила до нас додому, приносила всілякі смаколики. Мені з прибиранням допомагала. А ця Іванна, прости Господи, ні на що не здатна.
- Не втручайся до них. Самі розберуться, уже дорослі, - наполягав Мирон.
- Та тобі байдуже на сина і його сімейні проблеми. З Васильком ніколи не знаходив спільної мови. Бабієм завжди був, а я терпіла твої походеньки. Добре, хоч тепер за розум взявся.
- Почалось, - бубонів чоловік.
Та якогось дня Дора, яка провідувала подругу в іншому кінці міста, випадково зустріла Софію - колишню дівчину сина.
- Софієчко, - щебетала жінка, - як ти поживаєш, як справи?
- Усе гаразд, - чомусь ховала очі молодичка. - Ось за синомком наглядаю.
- У тебе є син? - здивувалася Дора. - Ти заміж вийшла?
- Та ні, Доро Михайлівно. Я мати-одиначка.
- Оцеї блондин - твоя кровинка? Та ж він викапаний Василечко в дитинстві. І скільки йому?
- Три роки.
- А чотири роки минуло, як ви розбіглися з Василем, - міркувала вголос жінка. - То це мій онук?
І аж присіла на лавку від несподіванки.
- Вам не потрібно нічого з'ясувати, - просила Софія. - Це просто мій син і крапка.
- Гаразд, - казала Дора. - І все ж, залиш свій номер мобільного.
Опісля Дора втратила спокій. Думки гризли душу й серце. Не витримала, і коли вдома не було невістки, почала розмову з Василем.
- Слухай, я тут Софію бачила з маленькою дитиною. Зізнайся, у тебе є син? Ти покинув вагітну дівчину?
- Ні, клянусь, - божився той. - Це не моє дитя і не лізь куди не слід. Досить фантазувати.
- Ось ти як заговорив? - заплакала Дора. - Не лізти. Може, мені вже й не жити, аби тобі з Іванною не заважати. Стара, два роки до пенсії залишилося.

Правильний вибір

- Заспокойся, мамо, - змінив тон Василь. - Пробач, якщо тебе образив. Візьми валідол під язик. Це правда не мій син. Софія була поганим епізодом у моєму житті.
Проте Дора не мала спокою. Почала сама дзвонити Софії і наполягала на зустрічі.
- Софієчко, хочу Дмитрика побачити. Я йому іграшки купила і шортики.
- Не треба, прошу вас, - благала Софія, - ворушити минуле. Бо лише гірше буде.
- Я лишень хочу погратися з малечою.
Згодом кожні вихідні Дора бачилася, як вона вважала, з рідним онучком. Задарювала малого подарунками і обцілювала його.
Одного разу навіть привела хлоп'я додому. Мирон почав закипати від нервів:
- Що ти коїш? Зовсім глузд втратила? Зараз Василь з Іванкою прийдуть. Як будеш усе пояснювати? Син же наголошував, що це не його кров.
- Тобі теж повиязило? Глянь, це ж Василь, як під копірку.
Через півгодини й справді до квартири повернувся молодята.
- Хто це такий милий хлопчик? - запитала Іванка, широко усміхаючись. А Василь враз позеленів.

- Це Дмитрик, - впевнено казала Дора. - І апетит у нього хороший. Годі нам усім робити вигляд, що ніхто нічого не знає. Іванно, тобі доведеться змиритися і прийняти новину, що у Василя є син.
Пригнічена Іванка швидко почала збирати речі і кулею вибігла з хати.
- Мамо, - кричав Василь, - що ти накоїла? Я ж казав, це не мій син, чи ти не чуєш?
- Повірю лише тоді, коли зробиш тест ДНК. Помирися з Софією і виховуйте разом синочка. З дружиною у тебе й так життя немає, постійні чвари.
- Давно з Іванкою було винайняти іншу квартиру. Та де ж там? Матусю слухали: "Поживіть тут, грошей зеконимите, на власне житло підзбираєте. У трикімнатній квартирі місця вистачить усім..." Все, мамо, я теж йду звідси. Поживу в друга, бо ти просто нестерпна.
- Мироне, поверни його назад, - вмовляла Дора чоловіка.
Але сім'я була зруйнована. Тепер Дора, аби хоч трохи заспокоїтися, часто запрошувала в гості Софію з Дмитриком. Вони разом мило пили чай, їли торт. Навіть Мирон змирився з присутністю Софії.
Але одного разу Дора прийшла з магазину і застигла на порозі. Мирон

на дивані безсоромно цілував Софію. Вона не пручалася, а палко обіймала його. Дмитрик міцно спав.
- Ану, поясніть мені все, - говорила спантеличена Дора, ледь перевівши подих.
- Просив же тебе нікуди не пхати свого носа. Я з Василем давно вже зробив тест ДНК. Цей мій син, а не Василя.
- Значить, ти, Софієчко, і з сином моїм спала, і від чоловіка народила. А я, як та пришелепкувата між вами - подаруночки для онучка, торт, чай, очок. Довкола мене стільки брехні. Геть, - кричала розчарована Дора, - усі геть з мого помешкання. І щоб духу вашого тут ніколи не було.
Сама ледь заспокоїлася. А ввечері подзвонила Василю та Іванці. Обоє перепросила, і вони відразу приїхали до неї.
- Вибачте, рідні, - прохала Дора. - Мирон, як був зрадником, таким і залишився.
- А ти, Василю, чому мовчав, не розказав мені правди?
- Мамо, не хотів тебе засмучувати. Тато - гульвіса, Софія теж не краща. Я тому й з нею розійшовся. І тримав усе в таємниці. Думав, що батько рано чи пізно все тобі розповість. Правда й так вилізла на поверхню. Ти мене теж пробач. Повір, не знав, як краще вчинити.
- Чи довго злився на батька й Софію?
- Спочатку важко було, а потім плюнув, відпустив і забув. Ну ти сама розуміш, який біг, таку й наздогнав. Добре, що зустрів Іванку...
Діти залишилися жити з нею. А через кілька місяців на порозі з квітами Дора несподівано побачила Мирона:
- Пробач, ну, лихий полпугав. Прийми назад, ми ж сім'я.
- Ні, не хочу, - казала впевнено Дора.
- Стільки років терпіла, а тепер терпець увірвався. Я більше не зможу тобі довіряти. Повертайся назад до Софії. Вам на ноги сина треба поставити.
І зачинила перед ним двері...
Вийшовши на пенсію, Дора зійшлася з відвідем, до якого переїхала жити. З ним почувалася королевою. Василь з Іванною потішили її онучкою. У них все добре, непорозуміння припинилися. Дора нарешті зрозуміла, що в неї найкраща в світі невістка. Її син свого часу зробив правильний вибір. Тепер у їхньому житті все на свої місця стало...
Оксана ВОЛОШИНА

А там, хто знає...

Галина спекла тістечка із шоколадом та мандаринами. З самого ранку її турбувало передчуття, що щось має статися. Хоча все, що могло бути, вже давно сталося. І кохання, і сім'я, а тепер вона одна. Чоловіка, з яким вони прожили тридцять шість років разом, не стало два роки тому. У сина своя сім'я, двоє дітей.
"Просто передчуття свята, - нарешті здогадалася вона. - Завтра 8 березня".
І тут же згадався чоловік. Нема кому їй подарувати мімози чи тюльпани. Хоча що це вона? А Сашко, син? Обо-в'язково заїде й привітає.
Раніше у них була дача. Так, зовсім маленький будиночок на шести сотках землі. Батьки придбали колись. Поки працювала, приїжджала на дачу у відпустку та у вихідні. А коли Галина вийшла на пенсію, то все літо практично жила там. Того року літо вида-лося сухе та спекотне. Доводилося щодня поливати грядки. Чоловік приїхав, як завжди, після роботи у п'ятницю. Галина одразу звернула увагу на його блідість.
- Все нормально, дуже душно, - відмахнувся він на її зауваження.
- Відпочинь, я сама все зроблю, залишилося трохи. Посидь у тині на лавці, - сказала йому Галина.
Він сів, притулювся спиною до прогрітої сонцем стіни будинку. Коли Галина підійшла до чоловіка, то одразу зрозуміла, що щось не так. Начебто дрімав. Але коли торкнулася його за плече, він ліг на бік. Не стало уві сні на лавці... Дачу Галина восени продав-ла. Не могла туди більше їздити. Все здавалося, що бачить його на лавці. Син її підтримав.
Останніми роками із чоловіком жили дружно. А за молодості чого тільки не було. Сварилися так, що до розлучення справа мало не доходила. Гуляв чоловік обережно. Але жінки завжди це відчувають. Якось вона не витримала, все висловила чоловікові і вказала на двері. Чоловік зібрав валізу, сів на дорогу на диван. І тут прийшов Сашко зі школи. Йому тоді було тринадцять. Побачив батька з валізою і все зрозумів.
- Незлюбиш мене тепер? - запитав його батько.
- Так, - сказав син і пішов у свою кімнату, гримнувши дверима.
- Не можу я так! Не можу, - сказав чоловік.
Він встав і відкотив валізу за диван, щоб очі не мозолила. Більше на роботі не затримуваяся, а коли й бувало, дзвонив і попереджав. З того часу сваритися стали менше. А в останні роки жили душа в душу.

Ось би замолоду так.
Галина спекла тістечка з шоколадом та мандаринами. Внуки їх любили. Із сином передасть їм. Втомила-ся і сіла до телевізора. Ішов якийсь фільм. Вона його дивилася. Очі самі собою заплющились, і Галина задрімала... Розбудив її дзвінок у двері. Від несподіванки вона мало не підстрибнула. Серце затріпотіло в грудях. До неї давно ніхто не приходив, вона відвідала від гостей. Дзвінок повторився.
Син? Ні, він має ключ.
На порозі стояв незнайомий чоловік із букетиком тюльпанів. Красенем його не назвеш, приблизно її віку. Пристойно одягнений, з сивиною у волоссі.
- Вам кого? - спитала Галина.
- Людмилу покличте, будь ласка, - усміхнувся він.
- Тут ніякої Людмили немає і ніколи не було. Ви помилилися, - сказала Галина і хотіла зачинити двері.
- Зачекайте! - зупинив її чоловік. - Це вулиця Сонячна, будинок двадцять, квартира тринадцять?
- Правильно, це моя адреса. Але Людмила тут ніколи не жила, - повторила Галина.
- Значить, я щось наплутав, - розчаровано сказав чоловік.
Галина зачинила перед ним двері. Але знову подзвонили.
- Ви? Що вам потрібно? Сказала ж, що Людмила тут не живе.
- Квіти хоч візьміть. Не викидати ж, - засмучено сказав чоловік. - Я не брешу. Людмила написала мені адресу, а я загубив папірець.
Дивно це все. Галина весь вечір згадувала чоловіка, дивлячись на тюльпани у вазі. Тепер вона ніколи не дізнається про таємничу Людмилу.
Наступного ранку йшов дощ із мокрим снігом. А бутони тюльпанів за ніч розкрилися. Коли пролунав дзвінок, Галина чомусь одразу подумала про того чоловіка. Це справді виявився він.
- Вибачте, я тут нікого не знаю, з готелю виписався, вночі поїду, а піти нікуди, - ніяково сказав він.
- Проходьте.
Він зрадив, зайшов, поставив спортивну сумку на підлогу.
Галина заметушилася на кухні. Потім попросила розповісти про таємничу Людмилу, яку він шукає.
- Та що говорити? Я приїхав з іншої області. Коли дружина занедужала, ми продали квартиру і купили будинок на півдні. Дітей нам Бог не дав. У моєї дружини слабе здоров'я було. Я сам все робив по господарству і на городі. Квіти садив під вікнами, дружина їх дуже любила. Але через кілька

років її не стало. Я залишився сам у сорок вісім років. Ось і став здавати кімнату для приїжджих. Думав, познайомлюсь із кимсь, раптом вийде щось. Але приїжджали молоді жінки чи сім'ї. І раптом приїхала вона, Людочка. Із донькою. Мені вона одразу сподобалася. У нас з нею все вийшло. Я не міг залишити будинок, роботу й поїхати з нею. І вона не захотіла переїжджати до мене. Я сказав, що чекатиму її наступного року. Та вона не дзвонила.
- А може, вона заміж вийшла, чи має чоловіка? - запитала Галина.
- Ось і я так подумав. Все можливо. А коли хотів подзвонити, виявилось, що загубив її номер телефону, але адресу ніби запам'ятав.
- А може, вона спеціально написала зовсім іншу адресу? - припустила Галина.
- Навіщо?
- З різних причин. Одружена, наприклад. Передумала продовжувати ваші стосунки.
- Напевно, ви маєте рацію. Ой, ми з вами навіть не познайомилися, - схаменився гість. - Мене Андрій звать.
Він усміхнувся. Посмішка в нього була відкрита, щира. Від оцей розбіглися промінчики зморшок. Вони ще трохи посиділи. Потім він почав збиратися на вокзал.
- А знаєте що? Ви нагодували мене, вислухали. Якщо колись захочете поїхати на море, то прошу до мене. Буду радий. Приїжджайте із сином, з онуками.
Андрій з надією дивився на Галину.
- Я подумав. Якщо зважусь приїхати, подзвоню вам, - пообіцяла вона.
Він пішов. Не встигла вона прибрати посуд зі столу, як знову подзвонили у двері.
"Передумав чи забув щось", - вирішила Галина і пішла швидше відчиняти.
Але це приїхав син. Привітав, поцілував, подарував великий букет великих різнокольорових тюльпанів.

Побачив скромний букетик на ку-хонному столі.
- У тебе гості були, мамо? - запитав він.
І Галина розповіла про Андрія.
- Ну, ти взагалі. Ти хоч перевірила, чи всі речі на місці? Може, він проїд-дисвіт який? Так просто впустила до хати чужу людину.
- Облиш. Він приїхав до жінки, а вона, можливо, обманула його. Дуже переживав, що її не знайшов. Запро-шував мене на море. У нього тут нікого немає. Адресу залишив.
- Ну, якщо нормальної чоловік... А що, ти давно ніде не відпочивала. Надумався, я квиток куплю.
- Подивимось, - ухильно сказала Галина.
А свято вдалося. Навіть гість був зі своєю історією, наче серіал подивилася. Добре, що ця Людмила випад-ково написала її адресу. А може, Андрій сам щось переплутав?
Галина подивилася на дві вази із квітами. Скромний букетик Андрія не витримував конкуренції із різноколь-оровими тюльпанами сина. Вона по-ставила обидва букети в одну вазу.
"Так краще", - задоволена резуль-татом, подумала.
Ні, вона не хоче жодних стосунків. Цього ще не вистачало. Але чомусь ніяк не могла позбутися відчуття, що не випадково він подзвонив у її двері. А на морі вона справді була дуже давно. А як добре сидіти ввечері і слухати шум хвиль...
Через два дні їй подзвонили з не-відомого номера. Галина настороже-но відповіла.
- Галино? Це я, Андрій. Вирішив ще раз подякувати вам за гостинність. І приїжджайте обов'язково. Чекатиму...
Так приємно стало, що подзвонив, що чекайте.
- А що? Поїду, - вирішила Галина і посміхнулася.
І від цього одразу ніби помолодша-ла.
- Просто на море. А там, хто знає...
Софія БЕРЕЗНЕВА

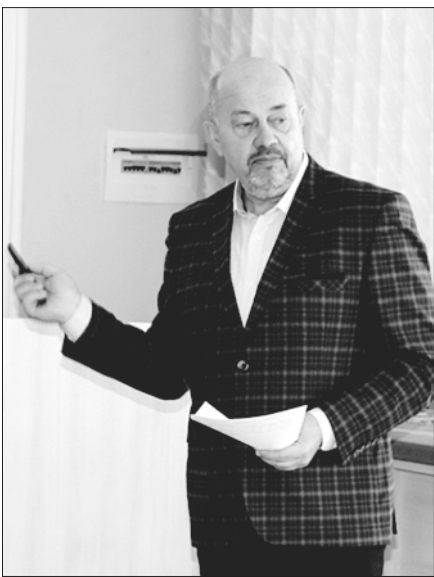
На варті здоров'я мешканців громади

Працівники комунального некомерційного підприємства "Центр первинної медико-санітарної допомоги" Байковецької сільської ради завжди на високому професійному рівні надають медичну допомогу.

Станом на лютий поточного року з сімейними лікарями Володимир Білий: "Минулого року це понад 80 відсотків всього населення сіл громади. І це дуже вагомий показник, зважаючи, що населені пункти Байковецької сільської ради є приміськими, і більшість працездатних людей трудиться у Тернополі. Це ще раз засвідчує, що постійно зростає довіра до діяльності медиків у 4-х амбулаторіях і 10 фельдшерських пунктах, які функціонують у громаді.

Щоб жителі громади були здоровими

Як розповів директор КНП "ЦПМСД" Байковецької сільської ради Володимир Білий: "Минулого року до команди з 7 сімейних лікарів, 1 стоматолога, 1 зубного лікаря, 1 лікаря УЗД діагностики, 1 лікаря-отоларинголога приєдналися лікар-кардіолог, педіатр та психолог. За цей час до сімейних лікарів зверталися за допомогою понад 28 тисяч разів. Тільки лікарем-кардіологом оглянуто і призначено лікування 702 пацієнтам. Лікар-отоларинголог прийняв 1595 пацієнтів. Активно розвивається ультразвукова діагностика. Так, у 2024 р. обстежено 3320 пацієнтів, серед яких у 286 випадках захворюваність вияв-

лена вперше. Загалом проведено 6511 таких обстежень. На високому професійному рівні надається стоматологічна допомога. За рік 2519 особам надано безкоштовні стоматологічні послуги з бюджету громади.

В умовах війни постійно зростає кількість учасників бойових дій, внутрішньо переміщених осіб та осіб, які потерпіли від війни і потребують проведення комплексу заходів з відновлювального лікування і подальшої соціальної інтеграції в суспільстві. Тому у КНП "ЦПМСД" Байковецької сільської ради створено кабінет ментального здоров'я, де надають квалі-

фіковану психологічну допомогу. "Минулого року за кошти бюджету громади медичне обладнання поповнено біохімічним аналізатором та трьома аналізаторами сечі. Забезпечено медичними засобами 309 жителів громади з числа осіб, що опинилися у важких життєвих умовах. В амбулаторії села Ангелівка розпочато монтаж сонячної електростанції, а в селі Ступки за кошти бюджету та спонсорів здійснено поточний ремонт амбулаторії. Завдяки партнерству з ГО "Країна здоров'я" Центр безкоштовно отримував меблі для медичних кабінетів, функціональні ліжка, інвентар, крісла для осіб з інвалідністю, а також продуктивні набори для сімей з дітями з ДЦП", - зазначив Володимир Білий.

Розповіді про Центр первинної медико-санітарної допомоги у Байковецькій громаді можна було б доповнити ще багатьма цифрами і фактами, але й без того зрозуміло, що керівництво сільської ради, депутатський корпус та, безумовно, колектив медичної установи, а це висококваліфіковані спеціалісти - сімейний лікар Ольга Рибка, лікар УЗД Юрій Стецюк, лаборант Наталія Крет, медсестра Марія Штанкевич, фельдшер Світлана Зарічна - роблять усе можливе, щоб жителі громади були здоровими.

В. Н.

Хто може представляти пацієнта?

На розгляді справи про оцінювання повсякденного функціонування людини може бути присутнім не лише пацієнт, а й його представник - адвокат, опікун, соціальний працівник або медичний фахівець.

У МОЗ зауважують, що для присутності представника необхідно надати певні документи. Так, батькам малолітньої або неповнолітньої дитини достатньо надати свідоцтво про народження, опікунам - рішення органу опіки та піклування.

У випадку встановлення опіки або піклування над повнолітньою людиною, яку визнали недієздатною або обмежено дієздатною, для присутності на розгляді її представників потрібне рішення суду про його призначення.

Адвокати можуть брати участь у процесі оцінювання функціонування людини, якщо мають укладений із нею договір про надання правничої допомоги, довіреність, ордер або дозвіл на безоплатну допомогу.

В період воєнного стану довіреність військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, органів цивільного захисту, яких залучають до забезпечення оборони, можуть засвідчувати командири (начальники) цих формувань або уповноважена ними особа.

У МОЗ наголошують, що навіть за участі представника на засіданні має бути присутня людина, яка проходить оцінювання, якщо не йдеться про заочний розгляд.

Анастасія НІТ

Ректор ТНМУ отримав орден

Митрополит Тернопільський і Кременецький Нестор привітав ректора Тернопільського національного медичного університету - професора Михайла Корду з ювілеєм і побажав багато років плідної праці.

Владика Нестор нагородив Михайла Михайловича орденом святого великомученика Юрія Переможця. Цю відзнаку заснувала Православна Церква України. Нагородою шановують осіб за віддане служіння Україні та жертвність у захисті добра і правди.

У Чорткові віддали перевагу енергії сонця

Завершується встановлення сонячної електростанції для потреб Чортківського центру первинної медико-санітарної допомоги. Проєкт реалізується у межах співпраці Міністерства охорони здоров'я України та Світового банку "Зміцнення системи охорони здоров'я та збереження життя в Україні HEAL Ukraine".

Чортків став одним із 130 українських медзакладів, які отримали сонячні електростанції під час першого етапу проєкту. СЕС монтують на даху будівлі

колишнього тубдиспансеру, що розташована поруч із медзакладом. Потужність станції становитиме 15 кВт (29 модулів), а акумуляторна система - 15 кВт-год. Загальна вартість проєкту - 2,463 млн грн. Завдяки СЕС медзаклад зможе використовувати сонячну енергію як основне джерело живлення, накопичувати енергію для резервного живлення та значно економити на електроенергії. Це дасть змогу спрямувати зекономлені кошти на інші важливі потреби лікарні.

Отримали портативний УЗД-апарат зі США

Тернопільська обласна клінічна психоневрологічна лікарня отримала медичний інструмент - портативний УЗД-апарат, а також практичний тренінг із катетеризації підключочної вени під контролем ультразвукового дослідження.

Сталося це завдяки ініціативі пані Людмили Тінашук - президентці спільноти

лікарів, благодійниці, засновниці власної стипендії для студентів ТНМУ, яка мешкає в місті Сагіно (штат Мічиган, США).

Українська сторона щиро подякувала за цей внесок у розвиток медичних закладів. "У цей непростий час ваша підтримка медичних закладів є надзвичайно важливою. Дякуємо, що допомагаєте нам працювати на благо людей", - зазначили в обласній військовій адміністрації.

Повністю оновлюють приміщення

У відділенні терапії Зборівської лікарні тривають активні ремонтні роботи. Про це розповів міський голова Руслан Максимів. За його словами, наразі ведуться активні роботи з оновлення приміщень, заміни комунікацій та покращення умов для пацієнтів і медичного персоналу.

"Мета ремонту - створити комфортні та безпечні умови для лікування відповідно до сучасних стандартів. Всі роботи виконуються поетапно, щоб забезпечити якість і довговічність оновлених приміщень", - наголосив Зборівський міський голова Руслан Максимів.

■ Спорт

«Нива» зіграла уніцію з «Вікторією»

Футболісти тернопільської "Ниви" проводять заключний етап підготовки до весняної частини чемпіонату першої ліги, який завершиться 22 березня і під час якого уже зіграли два контрольні поєдинки. Як ми уже писали, тернопільські футболісти 10 березня перемогли друголіговий "Рух-2" - 3:1. І 14 березня зіграли у безгольову нічию із першоліговою сумською "Вікторією",

яка лідирує у групі вибування, - 0:0. Матч відбувся у Львові на 3-му стадіоні навчально-тренувальної бази ФК "Рух". У першому таймі "Нива" мала більше моментів, але не змогла їх реалізувати. Спочатку Дмитро Галадей не зміг реалізувати пенальті, поціливши у штангу. Згодом тернопільські футболісти створили ще кілька моментів, під час одного з яких захисник Андрій Демиденко з-за меж штрафної зно-

ву влучив у стійку воріт суперника. У другому таймі команди провели багато заміни, на кожному клаптику поля точилися безкомпромісна боротьба. Загалом у другій половині зустрічі на футбольному полі краще виглядала "Вікторія", але жодній з команд не вдалося схилити шальки терезів на свій бік.

"Вікторія" (Суми) - "Нива" (Тернопіль) - 0:0.

"Нива" стартовий склад: Ольховий, Демиденко, Слотюк, Михальчук, Мудрий, Давидов, В. Михайлів, Сидун, Посевкін, Мисик, Галадей.

Заміна: Гергеа, Бац, Вишинський, Паламарчук, Кицун, Бей, Ю. Михайлів, Дударев, Шарун, Михайленко, Напуда.

Як ми уже писали, ФК "Нива" продовжує укладати контракти з новими футболістами. Так, до команди уже приєдналися захисники Мілан Михальчук та Іван Паламарчук, півзахисники Мар'ян Мисик і Денис Резепов, воротар Омелян Чубак.

Під час заключного етапу підготовки "Нива" 19 березня у Тернополі зіграє з городенківським "Пробоем" (2 ліга), а 22 березня - з львівськими "Карпатами" (УПЛ).

Вже 30 березня тернопільські футболісти зіграють виїзний поєдинок весняної частини чемпіонату першої ліги із "Кременем".

«Галичанка-ЗУНУ» боротиметься за бронзові медалі

15 березня у спортзалі ЗУНУ в Тернополі відбувся третій півфінальний поєдинок з волейболу у жіночій Суперлізі сезону-2024/2025 років, де місцева "Галичанка-ЗУНУ" приймала чернівецьку "Буковинку". Господарі майданчику після поразок від чернівчанок у двох попередніх поєдинках намагалися взяти реванш. І дали справжній бій іменитішим суперницям. Програвши перший сет з рахунком 25:14, "Галичанка-ЗУНУ" зуміла реабілітуватися та виграти другу партію - 25:23.

Третій сет знову залишився за чернівчанками - 25:19, але господарки не

збиралися здаватися без бою і, зібравшись із силами, зрівняли рахунок у партії, перемігши у четвертому сеті - 25:20. Мало того, тернопільські волейболістки були близькі до перемоги, але гості на тай-брейку продемонстрували більшу злагодищеність та вирвали перемогу з рахунком 15:10.

"Галичанка-ЗУНУ" - "Буковинка" - 2:3 (14:25, 25:23, 19:25, 25:20, 10:15).

Нагадаємо, що серія матчів тривала до трьох перемог.

Тож у фіналі "Буковинка" зустрінеється з "Балтою". А "Галичанка-ЗУНУ" зосередиться на підготовці

до боротьби за бронзові нагороди чемпіонату, де зіграє проти ВК "Добродій-Медуніверситет-ШВСМ". Поєдинки за медалі жіночої Суперліги стартують 29-30 березня. Серія матчів триватиме до трьох перемог однієї з команд.

Ще перед цими поєдинками тернопільські волейболістки з "Поліції охорони-ЗУНУ-ШВСМ-Динамо" у чоловічій Суперлізі сезону-2024/2025 років грали 21 березня із "Поділлям", 22 березня - чернігівським "Буревісником-ШВСМ", 23 березня - "Збіркою Полтавської області ВК "Решетилівка".

■ 13 березня у Яворові на Львівщині завершився 2-й етап чемпіонату України з біатлону серед юнаків та дівчат.

Так, у спринтерській гонці серед молодших юнаків перемогу здобув Андрій Сидяга, а Максим Ткачик став срібним призером чемпіонату. Варто відзначити й Юрія Цвяха, який фінішував шостим.

Середніх юнаків у цій дисципліні представляв Костянтин Марценюк, який виборов срібну нагороду.

В естафеті серед молодших юнаків команда Тернопільської області у складі Юрія Цвяха, Андрія Сидяги та Максима Ткачика виборола перемогу та стала чемпіоном України.

Також в естафетній гонці середніх юнаків команда Тернопільської області у складі Костянтина Марценюка, Арсена Чорного та Тараса Тарасюка знову не залишилася без

Здобутки юних біатлоністів

медалей, фінішувавши на другій сходинці п'єдесталу.

За підсумками двох чемпіонатів

команда Тернопільської області здобула третє загальнокомандне місце.

17-й тур футзальної ліги

15 березня відбувся 17-й тур вищої Тернопільської футзальної ліги сезону-2024/25. Пропонуємо вашій увазі результати зіграних матчів.

"Сокіл" (Велика Березовиця) - "Гермес-7-ФАТ" (Тернопіль) - 2:4 (1:1). Голи: Д. Проскура (17), А.

Ваврик (35). - М. Коломієць (12, 31), А. Шейко (31), А. Царюк (40).

"СМ-Транс" (Тернопіль) - МФК "Тернопіль" - 0:4 (0:1). Голи: Станіслав Симчук (4, 36), Євген Юнаков (24), Арсен Музика (27).

ФК "Іваків" - "Поділля" (Васильківці) - 11:3 (3:2). Голи: Є. Щербатюк (11, 40), М. Дичко (26, 46, 46), Д. Стришин (23, 25, 31,

36), А. Сташків (27, 37). - А. Бал-іцький (4, 39), В. Мойсак (18).

ФК "Смиківці-Furni" - "Вікторія" (Великі Бірки) - 2:3 (0:2). Голи: В. Грабчак (27), О. Депутат (32). - Р. Луцк (19, 23), А. Капельан (26).

Після 17-ти турів турнірну таблицю очолює тернопільський МФК (15 матчів і 39 залікових пункти), на другій сходинці - "Гермес" (15 поєдинків, 37 очок), на третій - великобуківська "Вікторія" (15 поєдинків, 29 очок).

Весняна перемога Ангеліни

12-річна тернополянка Ангеліна Глогусь здобула найвищу нагороду на Всеукраїнському багатожанровому фестивалі-конкурсі "Rising Stars Fest", що відбувся у Хмельницькому. Вона виборола гран-прі у номінації "Вокал", обійшовши 159 інших учасників. Ангеліна займається вокалом з шести років. Дівчинка неодноразово брала участь у різних конкурсах та здобувала перемогу. Минулого року юна співачка увійшла до шістки фіналістів національного відбору "Дитячого Євробачення".

Написано серцем

В тобі є те, що є не в кожній жінці -
Сміються очі, грають хвилі кіс.
І уст солодких ніжні-ніжні вінця
Вразили моє серденько наскрізь.

В тобі є те - щось у душі вогненне,
Магічна сила дивної краси.
Ти - келих щастя, ти - весна для мене,
Коштовний скарб цілющої роси.

В тобі є те, що для душі бракує,
Що викликає ніжні почуття.
В тобі є те, що квітне і вирує, -
Любов, кохання, прага до життя!
Юрій ЗАЯЦЬ

Ляльки-переселенці

■ З обстріляного музею на Донеччині у Тернопіль привезли колекцію ляльок-мотанок.

Тернопільський обласний краєзнавчий музей на тимчасовий прихисток прийняв колекцію ляльок-мотанок майстрині Марії Гайдук із

музею села Криворіжжя Покровського району, оскільки воєнні дії загрожували існуванню закладу.

Передача музейної колекції відбулася за ініціативи заступника начальника Тернопільської ОВА Тараса Пастуха. Ідею підтримали в департаменті культури та туризму. З питаннями логістики допомогли волонтери громадської організації "Десантно-козацький рій".

Підтримати добру справу в цей день у музей завітали директор департаменту культури та туризму ТОВА Світлана Байталюк та капелан Володимир Андрухів.

Директор музею Ярема Шатарський з відповідальністю зазначив, що передані експонати будуть мати належне "музейне життя".

Перемога на конкурсі «Провесінь»

■ XXX Всеукраїнський фестиваль-конкурс виконавців на народних інструментах "Провесінь" став успішним для студентів відділу "Народні інструменти" Тернопільського мистецького фахового коледжу ім. Соломії Крушельницької. Результати вагомі: два гран-прі, по сім I та II премій, чотири дипломи III ступеня.

Найвищі відзнаки - гран-прі - здобули студентка III курсу Сніжана Яцків у номінації "Бандура інструментальна" (клас викладачки Галини Ткачук) та другокурсник Михайло Доманюк у номінації "Баян" (клас викладача Руслана Вненька). І місце серед бандуристок-інструменталістів здобули Лідія Любіньська (II курс) і Юлія Рольська (I курс) - клас викладачки Галини Ткачук, Ілона Лотоцька Ілона (IV курс, клас викладачки Ірини Турко). У номінації "Бандура вокальна" І місце вибороли Марія Степанова (II курс, клас викладачки з фаху та вокалу Галини Ткачук), Наталія Любіньська (II курс, клас з фаху Галини Ткачук, вокалу - викладачки Ірини Турко), Олеся Гаврилук (III курс, клас з фаху викладача, заслуженого артиста

України Дмитра Губ'яка, з вокалу - викладачки Ольги Козій). У номінації "Акордеон" перемогу здобула Роксолана Роля (II курс, клас викладача Михайла Дмитришина).

Другі місця журі присудило бандуристам-інструменталістам Вероніці Смолинець (II курс, клас викладачки Ірини Турко), Олесі Гаврилук (III курс, клас викладача Дмитра Губ'яка), бандуристі-вокалістці Аліні Свєредюк (I курс, клас з фаху та вокалу викладачки Ірини Турко). Серед учасників-баяністів II місце вибороли студенти коледжу Микола Товпаш (II курс, клас викладача Руслана Мишія), Юрій Гроцький Юрій (II курс) та Назар Яремійек (III курс) - клас викладача Михайла Дмитришина, Станіслав Дутка Станіслав (IV курс, клас викладача Руслана Вненька).

Тарас Шевченко і Тернопільщина

■ В історії кожної країни є імена, які назавжди залишаються в пам'яті людства. До таких належить ім'я Тараса Шевченка - національного та світового генія, українського Прометея, який став світлом нації.

9 березня українці відзначили річницю від дня народження великого сина України, геніального поета й художника.

Нині, у час війни, слова поета звучать, як ніколи, актуально і пророчо, а його незламний дух витає на передовій поруч із захисниками України, яку він палко любив.

Жителі Тернопільщини свято бережуть пам'ять про Великого Кобзаря. У 1911 році звели перший на Тернопільщині пам'ятник Т. Шевченкові в селі Бурдяківці Борщівського повіту (нині Скала-Подільської територіальної громади Чортківського району).

У травні 1952 року було встановлено перший пам'ятник Кобзареві в Тернополі, який був зне-

сений у 1982 році, і того ж року, у день народження Т. Шевченка, відбулося відкриття нового пам'ятника.

У рамках відзначення Шевченкових днів у відділі краєзнавчої літератури та бібліографії Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки розгорнуто книжково-ілюстративну виставку "Тарас Шевченко і Тернопільщина".

Серед книжок, запропонованих для ознайомлення: "Тарас Шевченко у пам'яті поколінь", яка видана тернопільським видавництвом "Лідер" до 200-річчя від дня народження поета, "Доля: книга про Тараса Шевченка в образах та фактах" (автор-упорядник В. Шевчук), "Тарас Шевченко на Тернопільщині" І. Дуди, Б. Мельничука, "Тарас Шевченко на Поділлі і Волині" Є. Дороша, "Кременецький "Малий Кобзар" (вступна стаття й впорядкування Є. Дороша), матеріали Всеукраїнської науково-краєзнавчої конференції "Тарас Шевченко в контексті світової культури" (до 200-річчя від дня народження Кобзаря), "За покликом серця: пам'ят-

ки історії та культури в житті і творчості Т. Г. Шевченка" Г. Шовкопляс, І. Шовкопляс. У 2008 році вийшла книжка "Бог суціль у поезії Кобзаря: про реальність Бога та Його місце в поезії Тараса Шевченка" М. Шевченків (о. М. Пастуха).

Тема перебування Т. Шевченка на Волині висвітлюється в книжках: "Волинь у житті та творчості Тараса Шевченка" П. Кралюка, "Тарас Шевченко і Волинь" В. Рожка. У книжці "Музей, що єднає народи" поміщено статтю "Розвідка про перебування Тараса Шевченка на хуторі Вірля" Т. Сеніної. У річнику "Діалог двох культур" подано статтю "Шевченко - дорогами нашого краю..." (презентація буклету) Т. Сеніної, "Тарас Шевченко і Бережанська гімназія. Конспект майбутніх досліджень" М. Проціва.

До уваги користувачів - альбому мистців Тернопільщини, у яких є роботи, присвячені Т. Шевченкові. Серед імен художників - О. Сміх-Шатківський, Д. Стецько, Є. Удін, Я. Омелян, М. Николайчук, В. Купецький, В. Стецько, Б. Федорів, Б. Ткачик, М. Пазізн та

інші відомі мистці. На книжковій виставці подано чотири фотокопії акварельних робіт Т. Шевченка, виконані під час перебування в Почаєві (1846 р.) та надані Тернопільським обласним центром охорони та наукових досліджень пам'яток культурної спадщини.

Віра МИСЬНІВ,
провідна бібліотекарка відділу краєзнавчої літератури та бібліографії Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки

Бразили журі оригінальним підходом

■ У Києві підбили підсумки Міжнародного конкурсу мистецтв "London Art Fest" (Україна-Велика Британія) - престижного творчого змагання, що об'єднало талановитих митців різних жанрів.

Конкурс став платформою для вокалістів, музикантів, хореографів, художників та дизайнерів, які презентували свої найкращі роботи.

Серед учасників конкурсу - колектив учениць третього класу відділу художнього оздоблення текстилю Тернопільської художньої школи імені Михайла

Бойчука. Ніна Нагуляк, Єва Зубрицька, Тетяна Серетна, Вікторія Бутрин, Уляна Баглай, Руслана Кондратюк, Катерина Казюка, Людмила Проданець, Валерія Проданець і Вероніка Казаєва представили унікальні авторські роботи - текстильні ляльки-українки.

Їхні витвори вразили журі оригінальним підходом та бездоганним виконанням, що принесло юним майстриням головну нагороду - гран-прі у номінації "Декоративно-прикладне мистецтво".

Організатори конкурсу подякували їхній наставниці Аллі Твердинок за високий рівень підготовки учасниць, творчий внесок у розвиток мистецтва та популяризацію культури.

Творчий похід в кіно на каву

■ Днями весна завітала до публічної бібліотеки Чортківської міської ради, де відбулася презентація двох різножанрових книг: прозової збірки "Кава у дощ" - організатора зустрічі Ярослава Дзісяка, та "Записи на кіноплівці" - журналістки, поетеси з Тернополя, уродженки Чортківщини Наталії Лазуки.

Гостей вразило відео танцю поетеси. Ветеран літературних збірань Христина Яремчук представила раритет - газету "Ратушу" 2001 р. з віршами Наталії.

Ярослав Дзісяк зачитав уривки з прозових творів різної тематики: драми стосунків двох людей, гуманного ставлення до тварин, філософського розуміння категорій людського буття.

На "вільному мікрофоні" гості

мали змогу виступити зі своїми творами - Анастасія Триш, яку нещодавно прийняли у Національну спілку письменників України, Павло Вовк, Люба Печінка з Гусятини, Ольга Новоставська з Копичинця, яка ще й вразила живописними роботами, котрі не одразу відрізниш від фотографій.

- У мене склалося відчуття духовного тепла і розуміння у середовищі поцінувачів Слова, як

ветеранів-літераторів, так і молоді, зокрема студентів ВСП "Чортківський фаховий коледж економіки та підприємства ЗУНУ", де працює Ярослав Дзісяк, - каже Наталя Лазука. - Надзвичайно багато тепла отримала від людей, які прийшли на засідання літературної студії "Сонячне гроно".

Галина ВАНДЕЗЛЯ

«З Україною в серці»

■ Виставка під такою назвою живописця, графіка, майстра різьблення на дереві Михайла Дирбавки діє у Тернопільському обласному художньому музеї.

В експозиції представлено натюрморти, краєвиди та архітектурні ансамблі із величними храмами міст і сіл Тернопільщини та Івано-Франківщини, портрети виданих діячів України - Тараса Шевченка, Івана Мазепи, Григорія Сковороди, Романа Шухевича,

ча, портрети найрідніших - матері, батька, дружини Ориси. Окреме місце займають тематичні картини "Великдень" (2005), "Недоспівана дума" і "Пам'ять".

Михайло Дирбавка народився 15 січня 1944 року в селі Котиківка Городенківського району Івано-Франківської області. Навчався в Косівському училищі прикладного та декоративного мистецтва у відділі художньої обробки дерева та у Львівському інституті прикладного та декоративного мистецтва.

Від 1973 року живе в Тернополі. З 1993 р. - член Національної спілки художників України. Починаючи з 1990-х років, він розписав і оздобив 10 церков.

Творчий доробок мистця - сотні картин, частина яких зберігається в музеях Тернопільщини, приватних колекціях в Україні та за кордоном. На відкритті виставки художника привітали Ігор Дорош - голова правління ТОО НСХУ, іконописець Володимир Шерстій, заслужений художник України Володимир Чорнобай та художники Олег Кіналь, Володимир Окрутний, Любов Поворозник, Соломія Ракуш, Володимир Кунців, Юрій Чумак.

Прозвучали вірші Тараса Шевченка у виконанні Тетяни Петрик, випускниці ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Виставка діятиме до 8 квітня.